

Lukas PAŠKEVIČIUS

„NEREIKIA ŽVALGYTIS Į PRAEITĮ“

POKALBIS SU AKTORIUMI IRMANTU JANKAIČIU

Vievyje savo vaikystę bei jaunystę praleidęs, o dabar čia gyvenantis aktorius Irmantas JANKAITIS vis dažniau atpažįstamas visoje Lietuvoje. Šiandien jo balsu kalba personažai iš garsiausių animacinių kino filmų „Šrekas“, „Nerealieji 2“ ar „Princesė ir varlius“, o sukurti vaidmenys teatre, televizijoje ir kine nepalieka abejingų – gal dėl to, kad jam teko mokytis pas žymiausius Lietuvos scenos profesionalus: Joną Vaitkų, Eimuntą Nekrošį, Oskarą Koršunovą. Žurnalistas Lukas PAŠKEVIČIUS su Irmantu Jankaičiu kalbasi apie vaikystę ir jaunystę, atsisakytus norus studijuoti istoriją, posūkį į menus, netikėtai gautą pirmąjį darbą didžiausioje Lietuvos teatro scenoje dar nestudijuojant aktorystės, kasdienius rūpesčius ir laisvalaikį.

Gimėte Vievyje, čia lankėte darželį, mokyklą?

Esu tikras vievietis, nes visa vaikystė praleista čia: ir darželyje, ir mokykloje. Vėliau prasidėjo įvairūs būreliai. Žaidžiau rankinį ir mokiausi muzikos mokykloje. Veiklų tikrai netrūko. Iki pat aštuonmetės pabaigos čia leidau visą savo laiką. Kadangi gerai mokiausi, nusprendžiau toliau mokytis ir po aštuntos klasės, tik jau Vilniuje. Taip trumpam teko išsiskirti su gimtuoju miestu.

Kas liko įsimintiniausia iš mokyklos laikų?

Buvo įvairių akimirų. Ir džiugių, ir ne tokių smagių. Pavyzdžiui, tarybiniais laikais treneriai labai griežtai auklėdavo mokinius. Buvau septintoje klasėje, kai treneris taip trenkė per ausį, kad netekau sąmonės. Ir net neatsiprašė. Tuomet pagalvojau, kad gal reikia baigti su sportu ir pasilikti tik muziką, nes jos mokantis per ausis nedaužo... Muzikos mokykloje

Aktorius Irmantas Jankaitis. Asmeninis archyvas

*THERE'S NO USE LOOKING TO THE PAST
A CONVERSATION WITH THE ACTOR IRMANTAS JANKAITIS*

Irmantas Jankaitis, an actor who was born in Vievis and is now living in Vievis, is recognised more and more across the country. Today, he lends his voice to many characters from famous animated films, like Shrek, The Incredibles 2 and The Princess and the Frog. Roles written for him in theatre, television and cinema have astounded many people, perhaps because he studied with the greatest professionals of the Lithuanian stage, including Jonas Vaitkus, Eimuntas Nekrošius and Oskaras Koršunovas. The journalist Lukas PAŠKEVIČIUS talks to Irmantas JANKAITIS about his childhood and youth, giving up history to turn to the performing arts, his surprising chance in his first job to work on the main stage in Lithuanian theatre, when he had not even studied acting before, and his everyday work and pleasures.

mokiausi pas tikrai stebuklingus mokytojus, kurie nekankino ir be prievartos skiepijo meilę muzikai. Taip sutapo, kad baigiau akordeono klasę ir kartu aštuonias klases vidurinėje mokykloje.

Tuo metu kartą mokytojas Alfredas Selskas paklausė, kokia muzika man patinka. Pasiūlė pasirinkti papildomą instrumentą ir pradėti groti. Aš paklausiau jo patarimo ir besimokydamas akordeonu bandžiau visokias dūdas pūsti. Išbandžiau trimitą, tūbą, tromboną, bet nelabai man su tuo variu sekėsi. Mokytojas patarė pabandyti groti saksofonu. Kai davė jį man, taip iš karto ir prilipo.

Ir tuomet nusprendėte įstoti į Vilniaus Juozo Tallat-Kelpšos aukštesniosios muzikos mokyklos saksofono specialybę?

Kai mokiausi vidurinėje, labai norėjau studijuoti istoriją. Buvo 1984-iejį, apie nepriklausomą Lietuvą niekas net nesapnavo. Todėl pagalvojau: studijuoti istoriją, kur aiškina, kad Žalgirio mūšį laimėjo trys Smolensko pulkai ir visokias kitokias nesąmones? Na ne, aš taip meluot negalėsiu. Kas tada belieka? Muzika.

Po devintos klasės stojau į Tallat-Kelpšos aukštesniąją muzikos mokyklą, dabar vadinamą Vilniaus kolegija. Tuo metu tai buvo gana rimta mokykla.

Tikriausiai ir įstoti nebuvo paprasta, gal norinčiųjų atrankos vyko?

Buvo stojamieji, ir aš jų metu su labai dideliu spaudimu susidūriau, nes, be manęs, į saksofono klasę stojo dar trys vaikinai. Jie penkerius ar septynerius metus prieš tai jau buvo mokęsi groti šiuo instrumentu, o aš – tik pusmetį. Mano laimei, komisija pasakė, kad, kaip metus grojantis, visai neblogai groju. Aišku, jie mane norėjo į trombono studijas siųsti, nes ten trūko žmonių. Bet pasakiau: ačiū, aš tuos vamzdžius pūčiau, nieko man ten gero nebus. Tuomet jie ilgai svarstė ir

Irmantas Jankaitis spektaklyje „Apie tai, kaip Kolka Pankinas skrido į Braziliją, o Marčius Nepankinas niekuo netikėjo, arba Ga ra rar“. Scenarijaus autorė ir režisierė – Olga Lapina. Vilniaus teatras „Lėlė“. Dmitrijaus MATVEJEVO nuotrauka

avansu priėmė. Dabar smagu prisiminti, kad vėliau aš vienas tik ir pabaigiau, nes visi kiti saksofonininkai atkrito.

Ar tėvai palaikė, kai pasakėte, kad suksite į menų studijas?

Mama norėjo, kad mokyčiausi aktorystės, o tėvukas – ne. Jis piršo profesiją, manau, ne ką mažiau menišką, tik rimtesnę. Norėjo, kad stočiau į architektūrą, nes mano abu tėvai yra statybų inžinieriai. Pats tėvas ir namą, kuriame dabar gyvenu, perprojektavo. Jis turėjo visas braižymo lentas, pieštukus, matydavau visą darbo procesą. Man atrodo, tėvai visą laiką nori, kad vaikas siektų to, ko jie patys gyvenime nepasiekė. Tai tėvas ir stūmė į architektūrą. Bet močiutė iš mamos pusės labai gražų balsą turėjo, o mamos senelis buvo vargonininkas. Jis mokėsi Kaune, Juozo Naujalio įkurtoje mokykloje, tai muzikinė pusė visa iš mamos atėjo. Šiandien mamai turiu tarti ačiū, nes tuo metu ji pasakė: kur nori, ten ir stok. Suteikė visišką laisvę. Dėl to nedvejodamas ir pasukau ten, kur norėjau.

Galbūt ir tuomet vyravo stereotipas, kad esant menininku sudėtinga išgyventi?

Ta socialistinė sistema, nors nesinori sakyti, kad buvo geresnė, neskatinu galvoti, ar tu prasimaitinsi ar ne. Baigsi, gausi paskyrimą ir gausi algą. Ar tu menininkas, ar tu suvirintojas, ar inžinierius, žinai, kad darbą tikrai turėsi. Alga nepriklausė nuo tavo gabumų. Visi gaudavo vienodas. Menininkais sovietinė sistema rūpinosi, nes jie galėjo būti pavojingi, o jeigu būdavai nusipelnęs artistas, turėdavai ir įvairių privilegijų, pavyzdžiui, gaudavai pagerintą butą su specialiu suplanavimu. Kai baigiau Tallat-Kelpšos mokyklą, buvo 1989-iejai,

tik metai iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. Tada buvo įdomu. Baigėm aktorinį, žiūrovai į teatrus neidavo. Draugai galvojo, kaip čia prisitaikyti, nes salės tuščios. Kai pradėjau dirbti, algėlė buvo 400 litų, o aš jau ir vaikų turėjau. Gyvenimas privertė suktis. Supranti, kad iš vieno darbo neišgyvensi. Labai padėjo tai, kad muzikinį bagažą turėjau. Mes grodavom, ir grupę turėjom. Ta grupė maitino ilgai. Kai esi dainavęs, turi klausą, prasidėjo garsinimai, reklamos, visa kita. Ir dainuoti kvietė, miuzikluose esu dainavęs.

Ir šią vasarą su grupe „Skylė“ surengėme kūrybinę stovyklą, rugpjūčio 25 dieną naują albumą pristatėme, ten turėjau ir vaidmenį, ir solo dainų. Galiu pasakyti taip: jeigu esi tinginys, tai niekas tau ir nepadės, o jeigu nori dirbti, tai ir užsidirbsi. Nors čia ne Holivudas, niekas milijonais nesimėto, bet negaliu skūstis. Be abejo, dabar karantino įtaką pajutom, buvo atšaukti spektakliai, vėliau sumažėjo žiūrovų dėl įvairių ribojimų ar baimės. Nemažai aktorių, režisierių ir kitų komandos narių neteko nuolatinių pajamų dalies, kuri ateidavo iš kūrybinės veiklos. Bet pamažu situacija gerėjo, viskas grįžta į buvusias vėžes, dėl to tikrai negaliu skūstis.

Dabar mano pagrindinis etatinis darbas yra „Lėlės“ teatre, bet dar turiu spektaklių Nacionaliniame operos ir baletų teatre, Nacionaliniame dramos teatre, Jaunimo teatre, dar turime renginį sovietiniame bunkeryje, kur žmonės grąžinami į tarybinę praeitį. Veiklos užtenka. Prisideda ir filmavimai, visokie serialai. Dabar lietuviškas kinas atsigauna. Man labai patiko a. a. Eimunto Nekrošiaus frazė apie talentą ir darbą. Jis sakydavo, kad jeigu tu tik talentingas būsi, to neužteks. Kiek aš tokių esu matęs, kurie sėdi ir verkia: aš toks talentingas, o manęs niekas neima niekur, niekas manęs nepripažįsta.

Siūlai darbą, eik Kalėdų Seneliu pabūk, tai sako: „Ne, man čia ne lygis“. Nenukrenta juk tie pasiūlymai iš karto. Aš tikiu, kad veiksmas lygus atoveiksmiui, kaip sako trečiasis Niutono dėsnis, jeigu dėsi pastangas, jeigu dirbsi, tai ateis ir tie pasiūlymai. O jeigu tik ant sofos sėdėsi – nieko ir nebus. Dabar, kai įdėta tiek darbo ir pastangų, džiaugiuosi, kad galiu sau leisti netgi atsisakyti kokių nors pasiūlymų.

Ar prisimenate, koks buvo Jūsų pirmasis darbas?

Dabartiniame Nacionaliniame dramos teatre aš vaidinau dar net nestudijuodamas aktorystės. Mes, kaip minėjau, turėjome grupę, tarybiniais laikais grodavom gatvėse. Kasmet per Kaziuko mugę išeidavom pagrot, tai per vieną grojimą užsidirbdavom mėnesinę stipendiją, o kartais net ir dvi. Įdomu, kad tuo metu mus, gatvėje grojančius, pastebėjo Ramutis Rimeikis. Jis statė Juozo Erlicko „Pakeleivings“, ir jam reikėjo orkestrėlio, tad ir pakvietė mus. Pirmasis darbas buvo toks: davė epizodinį vaidmenį, kai reikia įbėgti į sceną ir vieną frazę pasakyti, kad ir: „Valgyt paruošta“.

Bet džiaugsmo užteko?

Labai daug džiaugsmo buvo! Įsivaizduokit: stovi pagrindinėje Lietuvos teatrinėje scenoje dar net nestudijavęs, ne tik aktoriumi, bet dar net studentu nebūdamas. Tikra svajonė. Vėliau man visa tai tapo postūmiu. Supratau, kad galiu toje scenoje stovėti. Puikiai pamenu, kaip nusišypsojo laimė, kai Oskaras Koršunovas statė „Labas Sonia Nauji metai“. Jis dar buvo jaunas, bet jau perspektyvus režisierius, ir jam

reikėjo choro, nes „Labas Sonia“ buvo statoma lyg antikinė drama, o antikinėje dramoje choras labai dominuoja. Jis visą mūsų kursą, nes visi buvome balsingi ir su klausom, paėmė į tą spektaklį. Tai buvo pirmas labai ryškus ir labai įdomus darbas. Su tuo spektakliu ir po festivalius pavažinėjom, jis buvo labai lankomas, publika į jį labai jauna ėjo. Sakiau, kad tuščios salės būdavo, bet į Koršunovo „Labas Sonia“, kurią Mažojoje salėje vaidindavom, susirinkdavo daug žmonių. Paskui dar Jono Vaitkaus „Sapnas“ pastatytas buvo, tai ten epizoduose vaidindavau. Tuo metu jau vaidinau penkiuose spektakliuose. Tai buvo labai didelė patirtis, kadangi paskui, kai mokslus išėini, tu vėl mokaisi iš naujo, nes kaip publiką valdyti, tau niekas nepaaiškina. Iš tikro tai pajausti reikia.

Kodėl vėliau sumąstėte išbandyti operinį dainavimą?

Vievis turėjo labai stiprią chorinę mokyklą, a. a. mokytoją Aldoną Pulauskienę, mokytoją Leokadiją Ginelevičienę. Todėl mokykloje visą laiką dainavau. Vaikinų ansamblyje teko dainuoti, vykti į „Dainų dainelę“. Dainavimo nemečiau ir Tallat-Kelpšos mokykloje, nes pasirinkau tokią discipliną paraleliai. Kai baigiau Tallat-Kelpšos mokyklą, man buvo nebeaišku, ką aš geriau darau: ar groju saksofonu, ar dainuoju, nes būdamas pūtiku dar tapau respublikinio jaunųjų vokalistų konkurso trečios vietos laimėtoju. Visi sakė: tu dainuodamas daugiau pasieksi. Tada įstojau į Lietuvos muzikos ir teatro akademiją studijuoti dainavimo. Bet turiu pasakyti – ten savęs neradau. Per daug rokenrolą mėgau. Supratau, kad esu ne ten, ir po trečio kurso vokalą palikau.

Irmantas Jankaitis spektaklyje „Pinokis“. Režisierius – Šarūnas Dateris. Vilniaus teatras „Lėlė“. Dmitrijaus MATVEJEVO nuotrauka

Žvilgsnis nukrypo į aktorystę?

Nusprendęs mesti studijas pagalvoju, kad vis tiek reikia ką nors rimta įgyt šitame gyvenime, nors tiek metų esu muzikai atidavęs. Į istoriją gal dar ir galėjau įstoti knygų paskaitė, bet reikėjo greit apsispręsti. Sumaniau, kad į aktorinį galiu bandyt stoti. Juk niekam negabus žmogus gali stot į aktorinį. Taigi, man pavyko – įstojau. Vėl viskas iš pradžių, vėl pirmakursis. Tada man buvo dvidešimt treji metai, o kitiems – po aštuoniolika. Buvo didelis skirtumas, palyginus su kitais kurso draugais, ir mąstyme, ir visame kitame. Vėliau, kai būna, pavyzdžiui, trisdešimt treji ar trisdešimt, jau nebe taip skiriasi. O stojau aš į aktorinį todėl, kad tuo metu režisierius Jonas Vaitkus rinko labai įdomų kursą, jam reikėjo aktorių su sustiprintu muzikiniu parengimu. Tame kurse buvo daug mano pažįstamų, su kuriais bemuzikuojant gyvenimas buvo susipynęs. Visai smagiai tuos ketverius metus kartu praleidome. Taip ir atsidūriau ten, kur esu dabar.

Tai džiugių akimirų netrūko, bet „paragavus“ pirmojo darbo turėjo būti ir nusivylimų?

Aš iš prigimties optimistas, nežinau net kaip ir kalbėti apie tą nuviliančią pusę. Man nepatinka, kai scenoje partneriai leidžia sau per daug atsipalaiduoti. Jei partneris, kuris vaidina pagrindinį vaidmenį, verkia, tai tie, kurie vaidina antraplanį vaidmenį, leidžia sau pasakoti kokį anekdotą. Tokie dalykai mane labai šokiravo, aš iki dabar dar to nesuvokiu. Ir tai yra labai paplitę, nežinau, ar tai išgyvendinama, ar ne labai. O ar spektaklis daugiau ar mažiau pavykęs... Tu savo spektaklio gali dešimt metų laukti, turi susitaikyti, jog taip bus. Net ir talentingam režisieriui šedevrą ne visada pavyksta sukurti. Bet aš tikiu, kad mano gyvenime buvo daugiau pozityvių dalykų negu blogų. Aš nelinkęs labai suabsoliutinti kokios nors nesėkmės. Nes nesėkmė – tik etapas, kurį pereini. Jaunam gal ir buvo taip, kad suvaidini, o nepristatė „Aukšnio scenos kryžiaus“ apdovanojimui, nors buvo geras spektaklis. Net nepastebėjo, net nenominavo. Bet paskui supranti, jog tie apdovanojimai suteikia tam kartui laimės, džiaugsmo, o paskui vis tiek reikia dirbti, dirbti ir dirbti.

Kai nuvažiuoju į kokį nors tarptautinį teatro festivalį pasižiūrėti užsienio kolegų, tai turiu pasakyti, kad Lietuvoje teatras yra tikrai aukšto lygio. Kai pamatau, ką ten dabar teatru vadina, suprantu, kad esu visai laimingas dirbdamas čia. Žinoma, pagalvoju, kad gal ir galėjau dainuoti toje operoje... Yra toks beviltiškas dalykas: žvalgytis per petį atgal, galvoti, kas būtų, jeigu būtų. Tai yra tiesioginis kelias į neurozę ar psichozę. Nereikia žvalgytis į praeitį ar žvelgti į priekį, reikia džiaugtis šia diena. Pavyko šiandien kas – ir gerai. Ir nereikia svarstyti, kas iš to darbo išsirutulios, ar aš čia turėsiu naudos iš jo, kokios viso to perspektyvos. Paprasčiau į gyvenimą reikia žiūrėti. Ir aš tą stengiuosi daryti.

Aš vieną kartą gyvenime rimtai suplanavau, ir iš manęs Dievas pasijuokė. Su dabartine žmona mes auginame keturis sūnus. Jau tris turėjome, sakėme, viskas, tikrai užteks. Ir aš suplanavau – dariau namuose rekonstrukciją, pasiėmiau paskolą, įrengiau tris interneto linijas: čia darbo kambarys, čia miegamasis, viską sutvarkiau, viską suremontavau, o Kūčių rytą žmona sako: turiu naujieną, laukiamės dar vieno. Na tai

Irmantas Jankaitis spektaklyje „Pinokis“.
Režisierius – Šarūnas Datinis. Vilniaus teatras „Lėlė“.
Dmitrijaus MATVEJEVO nuotrauka

ką tu čia priplanuosi? Gali planuoti ką nori, o virusas atėjo, ir visi planai sugriuvo. Neseniai interviu daviau, klausė: ar nestresavot? Tai aš dėl to ir nestresavau, nes nieko nebuvau per daug į priekį suplanavęs. Suprantu, kad verslininkas turi viską planuoti į priekį, jam tokie dalykai kelia stresą. O aš turėjau laiko pabūti su savo mintimis, į dangų pasižiūrėti, žvaigždes pamatyti, nes vis leki leki, bėgi bėgi. Ir kas iš to? Aš tiek atostogų – tris mėnesius – paskutinį kartą turbūt vidurinė mokykloje turėjau.

Legendinis Lietuvos teatro ir kino aktorius Regimantas Adomaitis yra pasakęs, kad aktoriai – labai vieniši žmonės. Ar pritarumėt tokiam teiginiui?

Adomaičio tokia natūra. Jis, žmogus, baigęs fiziką, kitaip į viską žiūri, iš filosofinio taško, dar gilesnio... Turbūt daugiau sutinku negu kad nesutinku... Nes šiaip jaunas aš labai būčiau prieštaravęs tokiam teiginiui, kadangi jau po spektaklio apturi bohema, koks ten vienišumas? Bet greitai supranti, kad visa tai į nieką neveda, greičiau į savinaiką. Dėl to dabar stengiuosi vengti tokių aptarimų, pabuvimų kartu. Pabūnam scenoje kartu, grimerinėje, aptariam viską, ir to gana. Aš turiu šeimą galų gale. Tikrai vienas aš tik profesine prasme. Tu scenoje vis tiek vienas su savimi lieki. Niekas už tave nieko nepadarys. Aišku, partneris padeda. Geras partneris tau ir žodį pametės, jeigu tu pamiršai, bet personažą vis tiek tu pats turi sukurti. Be abejo, prie to prisideda režisierius, bet ateina spektaklis, tu įeini į sceną ir lieki vienas, tau reikia publiką įtikinti, kad čia štai toks veikėjas yra, ir jis šiuo metu gyvas, ir publiką reikia priversti patikėti tuo. Profesiniu požiūriu, man atrodo – bet kurioje specialybėje taip yra. Chirurgas prie ligonio irgi lieka vienas, tolimųjų reisų vairuotojas – tas pat, irgi vienas važiuoja. Juk ir žurnalistas lieka vienas savo mintyse. Niekas tų minčių už jį nesudėlios.

Jums teko dirbti ne tik teatre, bet ir vaidinti televizijoje, kine, garsinti reklamas bei animacinius filmus. O kas Jums arčiausiai širdies?

Kino nesuprantu visiškai. Man tai yra mistika. Nes tu lauki ir lauki, o tas laukimas, tas visas šviesų statymas, aikštelės

Irmantas Jankaitis ir Dovilė Šilkaitytė spektaklyje „Vienos miško pasakos“. Režisierė – Yana Ross.
Valstybinis jaunimo teatras. Lauros VANCEVIČIENĖS nuotrauka

parengimai... Tu įeini ir turi pasakyt kažkaip įtikinamai du sakinius. Čia visiškai kitoks aktorinis pasirengimas turi būti. Teatre tu repetuoji, repetuoji, įeini į sceną ir žinai, kad būsi čia valandą, dvi. Jei kas nepavyko, finale vis tiek kažkaip esu priverstas pasitempti, o kine – ką? Dublis, dublis, dar dublis, ir paskui pats nebesupranti, ko ten nori iš tavęs. Man tai yra du pasauliai. Be abejo, pati vaidyba kine man labiau patinka, nes ji natūresnė, galima paprasčiau kalbėti. Taip, kaip mes dabar kalbamės, teatre niekas negirdėtų, pavyzdžiui, paskutinėj eilėj. Labai nemėgstu filmuoto teatro žiūrėti, nes tai yra visiška nesąmonė. Filmuotoje medžiagoje žmonės taip nekai-

Irmantas Jankaitis spektaklyje „Vienos miško pasakos“.
Režisierė – Yana Ross. Valstybinis jaunimo teatras.
Lauros VANCEVIČIENĖS nuotrauka

Krantai 176

ba, o teatre kažkokie nenatūralūs visi, rėkauja. Garsinimas įdomus tuo, kad reikia kito batus apsiauti: turi girdėti ausinėje įvairias variacijas. Animaciniame filme kalba angliškai – žodžiai trumpesni, o tu dar pagal burną turi įtaikyti. Bet man garsinti labai įdomu. Ir jeigu pavyksta, tai išvis labai malonu. Žiūri ir galvoji: čia juk aš, visai nieko... Esu penkerius metus Baltijos televizijos anonsus garsinęs. Manau, kad matyčiau save tik tokį darbą ir dirbant. Man visai patiktų. Tos scenos gali ir nebūti, jeigu ką. Ir dabar dar laidas kartais garsinu. Bendrauju su vienu prodiuseriu, turim bendrų projektų, jis kuria laidas apie žmones iš užsienio, atvykusius į Lietuvą, kuriems čia pasisekė, kuriems patinka Lietuva, kurie nesupranta lietuvių, bėgančių iš mūsų nuostabios šalies. Tokia labai pozityvi laida, dėl to sutikau prisidėti šiuo metu, kol kas tai paskutinis darbas garsinimo srityje.

Jeji patinka įgarsinti, turite gerą balsą, kodėl nepagalvojote apie radiją?

Buvo galimybė. Siūlė, kai tik kūrėsi Lietuvos kultūros radijas, kuriame reikėjo žmogaus žinioms skaityti. Manau, būčiau nuėjęs ir būčiau likęs, bet tada atrodė, jog tai nuobodu: sėdi kambarėlyje užsidaręs su mikrofonu ir šneki tą tekstą.

Bet kažkas klauso...

Kažkas klauso, tačiau tuo metu buvau jaunas, o tokiam amžiuje tau reikia satisfakcijos, tau reikia, kad paplotų. Toks tuščiagarbiškumas.

Daugiausia laiko praleidžiate teatre „Lėlė“. Pagrindinė auditorija čia vaikai ir tėvai, linksmybių tikriausiai netrūksta?

Linksma, labai linksma. Atvirai pasakysiu – aš į teatrą „Lėlė“ nuėjau laikinai, nes reikėjo susirasti nuolatinį darbą baigus studijas. Kaip tik tada teatrai tuštėjo – suaugę vyrai mesdavo aktorius profesiją, pradėdavo savo verslus, nes šeimas reikėjo išlaikyti. Ir mes tų vyrų vietas užėmėm. Maniau, kad čia tikrai esu laikinai. Vėliau pagalvojau: o kodėl aš turiu čia būti laikinai? Pastebėjau, kad darbo grafikas patogus. Visi spektakliai baigiasi anksti. Vakarai laisvi kitai veiklai. Supratau, kad labai *fainas* tas teatras. Vaikai – tokia publika, kuriai nepameluosi, makaronų neprikabinsi kaip suaugusiųjų teatre. Tekstą pamiršai, pauzę gali laikyti ilgiausią – žiūrovas pagalvos, jog tai, matyt, kažką reiškia. O vaikas išsyk pradės kalbėti, jis iš karto jaučia, kai jo neįtrauki.

Ir, aišku, vaikų reakcijos – jos nuoširdžios, jie nemeluoja. Panašiai kaliniai reaguoja, kai nuvyksti pas juos: ką galvoja tuo metu, tą sako, nenutyla. Labai patinka man, kad spektakliai gyvi, improvizacijos elementų yra. Kai reaguodamas į publikos reakciją gali pasukti vienaip ar kitaip veiksmą. Vaidyba – tai triukšmas.

Aš puikiai suprantu mokytojus. Mes esam panašiose barikadų pusėse. Šiaip pedagogo profesija yra pavojinga: aš pedagogą prilyginčiau kokiam policininkui, o po dvidešimties metų siūlyčiau visiems skirti dideles pensijas ir nebeleisti dirbti, nes tas triukšmas taip sekina. Ne tie klausimai, bet tas ūžesys. Taip džiaugiuosi, kad gyvenu Vievyje, o dirbu Vilniuje. Aš jokių radijų nesiklausau, įsėdu, ir „binkšt“ – man tylo. Nemenčinėje vyksta spektakliai sovietiniame bunkeryje, kartais per dieną nuvažiuoju du šimtus kilometrų, turiu geras kelias valandas tylos. Taip pat į gastroles, jei reikia, visada važiuoju savo mašina. Nes galiu važiuoti tyloje, pabūti ramiai. Randi kaip pabėgti nuo viso to ir atrasti laiko.

Profesinei veiklai ir ramybei atrandate laiko. Kaip su buitiniiais darbais?

Žolę tai jau būtinai susitvarkau kieme, sodininko tikrai nesamdau. Be abejo, ne taip dažnai, kaip norėčiau, reikėtų per savaitę bent kartą. Kai kur vaikai jau apdaužė sienas, reikėtų pasiimti kokią lopetėlę ir pereit su dažais per sienas, bet pagalvoju: palauksiu, palauksiu, užaugs tie vaikai, išeis. Buitis, tie vidiniai gražinimai, kažkokie baldai – man nereikšmingi visi tokie dalykai. Nenoriu atsidurti kokio nors stiliaus žurnalo puslapyje ir rodyti, kaip aš įsirengiau namus. Man tai yra paskutinėje vietoje – kokioje aštuonioliktose ar devynioliktose. Namas turi turėti gerą sanitarinį mazgą ir virtuvės įrangą. Turi būti stalas su kėdėmis, kur gali visi susėsti ir valgyti, o ten televizorius ar su „Dolby“ ar ne su „All-Around“ u“, o sofa odinė ar medžiaginė – tai man tas pat. Armėnijoje buvom gastrolėse, tai teko tokių vaizdų matyti... Sugriuvęs namelis, o per langą pasižiūri – paausotus šviesutuvus pasikabinę žmonės, maždaug: gyvenu dėl to, ką kaimynai pagalvos. Man tokie dalykai negresia. Aš turiu kiemą, man labai patinka medžius genėti ir aplink namus leisti laiką. Juk daug smagiau kieme sėdėti negu kambaryje žiūrėti kokią televiziją. Taip pat labai mėgstu gaminti maistą, bet žmona neleidžia. Sako: „Virtuvė po tavo maisto gamybos kaip po pasaulinio karo atrodo“. Tai dabar gimtadieniui padovanojo man kepsninę ir liepė eiti į lauką, nes ten galima daryti ką

nori. Per visą šitą karantiną atradau džiaugsmą kepti. Gali parūkyti mėsą, gali troškinius visokius gaminti, labai smagu, o dūmo kvapelis... Atrandu tokių naujų dalykų.

O kaip leidžiate laisvalaikį?

Abu su žmona vairuojam, abiem labai patinka. Ji tai daro labai gerai, dėl to netgi tenka prašyti, kad ir man duotų pavairuoti. Keliauti su šeima labai mėgstu. Per vaikų atostogas stengiamės kur nors išvažiuoti. Mūsų, taip sakant, mama yra „Mama travel“ kelionių agentūra. Ji suranda pigius skrydžius, suplanuoja, kur važiuosim, o mums belieka pasiimti lagaminus ir keliauti, kur ji yra sugalvojusi. Nuostabios būna kelionės, ir labai pigios. Niekados nesam kelionių pirkę turistinėje agentūroje, nes šešiemis asmenims tai tikrai brangu. Paeškojus bilietų iš anksto, galima rasti pigių pasiūlymų. Mes visada ne sezono metu važiuojam – per pavasario atostogas. „Booking“ ar „Airbnb“ agentūrose tikrai galima rasti apartamentų už labai protingą kainą. Nuomojamės automobilį ir važinėjam po šalį. Kai pasaulyje prasidėjo karantinas, tai Saremos salą aplankėm. Labai seniai norėjau, bet atrodė, kad ji pobrangė. Dabar kainos nukrito. Ten taip gražu, tos laukinės gamtos tiek daug...

Galbūt turite ir svajonių šalį?

Lietuvoje man labai patinka, čia yra visos galimybės gražiai gyventi. Aišku, į politiką nesikiškim. Jeigu vaikai pradeda reikalauti: „Aš noriu to ir to...“, tai visą laiką sakau: „O aš noriu į Šveicariją, ir noriu šveicariško atlyginimo“. Tai turbūt Šveicarija ir būtų ta šalis. Ir tikrai ne dėl kalnų, bet man pats gyvenimo modelis patinka: žmonės sąmoningi, dėl kokių nors sprendimų visą laiką referendumai vyksta.

Pavyzdžiui, vienas iš paskutiniųjų: valdžia pasiūlė mokėti po du tūkstančius eurų nieko neveikiantiems žmonėms, ir piliečiai referendumu atmetė tokį pasiūlymą. Taip, aš iškart įsivaizduoju, kas čia Lietuvoje būtų, jeigu tokį pasiūlymą referendumui pateiktų. Turbūt dalyvavimas būtų aštuoniasdešimt devyni procentai, kokio mes nematėme, ir būtų nuspręsta mokėti; Šveicarijos gerovė labai imponuoja ir, jeigu taip kalbant pusiau rimtai, pusiau nerimtai, tai Šveicarijoje – vokiška tvarka, tokia demokratiška demokratija. Aišku, savo šalį reikia puoselėti, gražinti. Reikia pripažinti, kad gerai mes čia, Lietuvoje, gyvenam. Nei potvynių, nei uraganų, nei žemės drebėjimų. Man labai Lietuvoje gražu. Tie patys šveicariai ir austrai atvažiuoja ir lieka nustebę. Austrė, prisimenu, iš Zalcburgo sako: „Kaip pas jus gražu!“ O aš sakau: „Baik tu, aš Zalcburge buvau. Ten taip gražu, nuostabaus grožio kalnai“. Tada ji man: „Man kalnas kaip siena, akys neturi ką matyti, o pas jus toliai atsiveria“. Tada pagalvoji, kad mes nevertiname to, ką turime, o visur gerai, kur mūsų nėra.

Ačiū už pokalbį.

Lukas PAŠKEVIČIUS